

PROIECT DE MANAGEMENT

**Biblioteca Județeană
„Alexandru D. Xenopol”
Arad**

Perioada: 1 septembrie 2017 – 1 septembrie 2020

A. Analiza socio-culturală a mediului în care își desfășoară activitatea Biblioteca și propuneri privind evoluția acesteia în sistemul instituțional existent

În anul 1885, în orașul Arad existau un număr de 12 biblioteci publice, cu 8.011 volume, iar la nivelul județului funcționau 9 biblioteci, care totalizau 4.732 de volume. Numărul bibliotecilor va crește simțitor după anul 1897, când la Arad va apare ziarul „Tribuna Poporului” care, pe lângă faptul că va deveni cel mai mare ziar al românilor din Transilvania, va tipări și numeroase cărți ale scriitorilor români consacrați, în cunoscutul tiraj de masă „Biblioteca populară”. De fapt, începând cu anul 1895, viața culturală a românilor arădeni avea să se schimbe în mod radical, deoarece Aradul va deveni centrul mișcării naționale și capitala politică a românilor transilvăneni. În redacția tribuniștilor arădeni erau angajați sau colaborau cei mai mari scriitori și oameni de cultură din tot spațiul etnic românesc, ca Ioan Slavici, I. Agârbiceanu, Octavian Goga, I.L. Caragiale, Nicolae Iorga, Șt. O. Iosif, Ilarie Chendi, Emil Gârleanu, Cincinat Pavelescu, M. Sadoveanu, G. Coșbuc, I. Lupaș, A.D. Xenopol, A.C. Popovici etc., care completau în mod strălucit pleiada cărturarilor arădeni în frunte cu Vasile Mangra, Roman Ciorogariu, Vasile Goldiș, Iosif Goldiș, I. Russu-Șirianu, T. Ceonța, Lazăr Petrovici și mulți alții. În anul 1880, Alexandru Mocioni publică la Viena compozițiile sale muzicale, dintre care „Sonata opus 9 pentru pian și violoncel” va fi cântată pe marile scene europene, la Viena, Budapesta, Praga etc., compozitorul arădean impunându-se ca primul mare compozitor român de muzică de cameră din toate timpurile, iar în casele sale din Budapesta se țineau cele mai cunoscute serate muzicale din capitala Ungariei, la care concertau personalități muzicale ale vremii, în frunte cu Franz Liszt, Cernovici, Deutsch etc. Acum își începe activitatea muzicală și Ioan Vidu, născut la Mănerău, în anul 1863, urmat îndeaproape de șiculanul Emil Monția și de șirianul Nicolae Ștefu, cunoscut și sub numele de „Nicu Stejărel”. În anul 1912 concertează la Arad celebrul violoncelist Pablo Casals, iar un an mai târziu se cântă George Enescu. Din anul 1863 la Arad funcționa „Asociația națională arădană pentru cultura poporului român”, care în anul 1865, cu doi ani înaintea întemeierii Academiei Române, solicita, prin Vincențiu Babeș, reguli clare pentru ortografia în limba română. „Reuniunile de cântări” funcționau pe întreg cuprinsul comitatului Arad, susținute de preoții și învățătorii crescuți pe băncile Preparandiei și ale Academiei Teologice și, pe lângă corurile și formațiile de dansuri populare românești, în localitățile cu etnici germani existau și numeroase fanfare. Mai ales cea din Sântana, care cuprindea un număr de 60 de copii între 12 și 13 ani, avea să efectueze turnee în Austria, Germania, Norvegia, Danemarca și Olanda. Prima bibliotecă publică arădeană se deschide în anul 1913, cu ocazia inaugurării Palatului Cultural (prin preluarea fondului Asociației „Kölcsey”). După anul 1918 colecția bibliotecii publice arădene crește mereu, iar donația de carte făcută de către văduva reputatului istoric Alexandru D. Xenopol – pe care-l lega de Arad activitatea publicistică desfășurată la ziarele „Tribuna Poporului” (1896-1903), „Tribuna” (1903-1912) și „Românul” (1911-1914) – a determinat autoritățile locale să-i confere Bibliotecii Județene numele distinsului istoric român (1995). Astăzi, fondul de carte al Bibliotecii Județene „Alexandru D. Xenopol” se ridică la 500.000 de unități de bibliotecă, fondul de carte de patrimoniu cuprinde un număr de 22.000 de volume, 646 de manuscrise și 23 de incunabule. Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” Arad este o instituție de cultură aflată în subordinea Consiliului Județean Arad. Fiind pusă în slujba comunității locale și județene, Biblioteca

„Alexandru D. Xenopol” permite accesul nelimitat și gratuit la colecții, baze de date și alte surse proprii de informații.

1. Instituții, organizații, grupuri informale (analiza factorilor interesați) care se adresează aceleiași comunități

Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” Arad colaborează cu numeroase instituții științifice și culturale din municipiul și județul Arad, din țară și din străinătate.

Principalele colaborări inter-instituționale vizează Complexul Muzeal Arad și Centrul Cultural Județean Arad, ambele instituții de cultură fiind în subordinea aceleiași autorități publice locale (CJA). În parteneriat cu Muzeul arădean, Biblioteca Județeană organizează expoziții tematice de carte rară, expoziții itinerante în județ, după cum participă și la Noaptea Albă a Muzeelor, acțiune extinsă în municipiul nostru și la celelalte instituții de cultură. Cu Centrul Cultural Județean Arad, Biblioteca „Alexandru D. Xenopol” desfășoară o serie de acțiuni comune, pornind de la publicarea de studii și articole în revista de cultură „Arca” și în „Monitorul Cultural”, ultima publicație, lunară, contribuind și la mediatizarea acțiunilor Bibliotecii Județene. O acțiune de dată recentă, inițiată în colaborare cu Centrul Cultural Județean Arad și cu Uniunea Scriitorilor din România - filiala Arad, denumită „Galeria Scriitorilor Arădeni”, își propune să readucă în atenția publicului pleiada marilor scriitori arădeni. Primul scriitor omagiat a fost șirianul Ioan Slavici, oamenii de cultură și publicul arădean bucurându-se, cu această ocazie, de prezența distinsului academician Nicolae Manolescu, președintele Uniunii Scriitorilor din România. A urmat omagierea scriitorului Csiky Gergely, acțiune desfășurată la Biblioteca din Pâncota, localitatea natală a marelui scriitor maghiar, urmând ca în perioada următoare să fie omagiat Adam Muller Guttenbrunn, la filiala de la Zăbrani (Guttenbrunn-ul de odinioară). Această acțiune trebuie continuată, deoarece adună un public numeros și, totodată, pune în fața acestuia oameni de cultură, universitari și cercetători de referință în domeniu.

Colaborarea mai strânsă cu școlile, liceele și facultățile cu profil vocațional din Arad (Școala Populară de Arte, Palatul Copiilor, Liceul de Arte „Sabin Drăgoi”, Seminarul Teologic, Colegiul Național Preparandial „Dimitrie Țichindeal”, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Facultatea de Design etc.) ar putea aduce un plus de valoare acțiunilor desfășurate de către Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” Arad. Marcarea marilor evenimente istorice locale și naționale, sărbătorirea zilelor de naștere sau comemorarea morții marilor scriitori și oameni de cultură români s-ar putea desfășura într-o regie mult mai atractivă, care să cuprindă ateliere de pictură, expoziții de tablouri, recitări, cântece single, de grup vocal sau de cor, piese de teatru etc. Prin aceste acțiuni se pun în valoare fondurile Bibliotecii, creațiile marilor scriitori și se dezvoltă gustul pentru citit.

Centrul Municipal de Cultură Arad, Teatrul de Stat „Ioan Slavici” Arad și Filarmonica de Stat Arad sunt instituții de cultură aflate în subordinea Primăriei Municipiului. Colaborarea cu cele două instituții profesioniste ale spectacolului, dar și implicarea în activitățile cultural-artistice organizate de către Centrul Municipal de Cultură pune în valoare programele și proiectele Bibliotecii Județene „Alexandru D. Xenopol” Arad.

Uniunea Artiștilor Plastici arădeni, filiala Uniunii Scriitorilor, Cenaclurile literare și celelalte forme asociative ale oamenilor de cultură din municipiu și din județ reprezintă tot atâtea oportunități de colaborare, menite să crească vizibilitatea și performanțele Bibliotecii Județene.

O colaborare mult mai strânsă trebuie să fie pusă în valoare alături de Societatea de Științe Istorice din România, filiala Arad și de Colectivul Monografic Județean Arad, organisme profesioniste care și-au manifestat disponibilitatea să vină alături de Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” Arad. Istoricii, etnografii, lingviștii, arhitecții, muzicologii, teologii și ceilalți cercetători care compun cele două organisme culturale arădene fac parte integrantă din proiectul „Centenar – 2018”, iar întrunirile săptămânale ale acestora se vor desfășura la Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” Arad. Pentru marea sărbătoare a Centenarului Marii Uniri, istoricii, cercetătorii și monografii arădeni și-au propus să definitiveze elaborarea tuturor monografiilor de orașe și comune din județul Arad, să le posteze în format digital pe site-urile Consiliului Județean Arad, Centrului Cultural și Bibliotecii Județene, urmând ca printr-un parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean, elementele de istorie și de identitate locală să fie predate la orele de curs. Această colaborare va pune în valoare și filialele Bibliotecii Județene din orașele și comunele arădene, deoarece grupurile de lucru vor funcționa la sediile acestora, utilizând fondul de carte existent, periodicele, hărțile, broșurile și bibliografia pe care le-o vom pune la dispoziție.

Pe lângă colaborarea cu editurile locale, regionale și naționale, Biblioteca Județeană va continua și va extinde colaborarea transfrontalieră cu biblioteci similare și cu edituri din Ungaria și Serbia.

2. Analiza SWOT (analiza mediului intern și extern, puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări)

Puncte tari:

- bogăția patrimoniului Bibliotecii Județene, atât în ceea ce privește fondurile de la Sala de Lectură, cât mai ales colecțiile speciale;
- vizibilitatea regională, națională și internațională de care se bucură Biblioteca „Alexandru D. Xenopol”;
- demararea și continuarea proiectului de digitalizare a periodicelor arădene;
- creșterea constantă a bugetului alocat achiziției de carte;
- procentul ridicat de informatizare a fondului de documente și perspectiva apropiată a finalizării acestuia;
- întreținerea și buna funcționare a sediului central al Bibliotecii Județene, precum și a filialelor de cartier;
- modernizarea unor filiale din județ (Șiria, Pâncota, Sebiș etc.), care oferă condiții excelente de funcționare a acestora;
- calitatea personalului angajat;
- modernizarea constantă a sistemului integrat de bibliotecă și a infrastructurii de servicii on line;

Puncte slabe:

- numărul insuficient de angajați, fapt ce conduce la suprasolicitarea personalului existent;
- lipsa specialiștilor IT, din cauza ofertei salariale prea puțin motivantă;
- insuficiența spațiilor de depozitare a fondului de carte, atât la sediul central, cât și la filiale;
- îmbătrânirea rețelei de alimentare cu apă și a celei de încălzire;
- inexistența de filiale în toate cartierele municipiului (Grădiște);
- mobilier învechit, mai ales la Secția de Împrumut Carte Adulti;

- fluctuațiile de personal;

Oportunități:

- implicarea activă a Bibliotecii Județene „Alexandru D. Xenopol” Arad în proiectul *Centenar – 2018*, fapt care va contribui atât la creșterea vizibilității instituției, cât și la valorificarea superioară a fondului de carte existent;
- atragerea Colectivului Monografic Județean Arad și a Societății de Științe Istorice din România – filiala Arad pe lângă Biblioteca Județeană (și pe lângă filialele din județ);
- înființarea unei filiale în cartierul Grădiște;
- digitalizarea fotografiilor, documentelor, a cărților și broșurilor din perioada Marii Uniri, când Aradul era capitala politică a românilor transilvăneni, urmând ca aceste fonduri digitalizate să fie incluse în circuitul inter-bibliotecar național;
- colaborarea cu Biblioteca Centrală Universitară din Cluj-Napoca în vederea depistării și finalizării digitalizării periodicelor „Tribuna Poporului”, „Românul”, „Biserica și Școala” etc. (lipsesc încă multe numere);
- amenajarea unei cafenele literare în curtea sediului central, ceea ce ar conduce la creșterea vizibilității Bibliotecii Județene;

Amenințări:

- colecțiile aflate la subsolul clădirii ar putea fi degradate, ca urmare a unor posibile avarii la rețeaua învechită de apă și de încălzire;
- numărul scăzut de personal afectează buna desfășurare a activității Bibliotecii;
- rețeaua de calculatoare se blochează destul de des, fapt ce conduce la irosirea timpului destinat activităților curente;
- plecarea personalului sau imposibilitatea angajării unor specialiști (IT) din cauza retribuiții nemotivante;

3. Analiza imaginii existente a Bibliotecii și propuneri pentru îmbunătățirea acesteia

Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” este prezentă în mass media locală, regională și națională, căutând să imprime o cât mai mare vizibilitate programelor și proiectelor pe care le derulează în regie proprie sau în parteneriat cu diferite instituții și organizații culturale. Pe parcursul anului trecut au existat un număr de aproximativ 300 de apariții în mass media (print, audio, video, on line), inclusiv în media regională și națională. De asemenea, promovarea imaginii Bibliotecii Județene s-a făcut și pe site-ul instituției (www.bibliotecaarad.ro) și pe pagina de Facebook.

Pentru îmbunătățirea imaginii Bibliotecii Județene „Alexandru D. Xenopol” Arad propun următoarele măsuri:

- organizarea unei hărți digitale a județului Arad, pe site-ul Bibliotecii, pe care să fie încărcate toate Monografiile de localitate (în format PDF) scrise până în prezent (75% dintre unitățile administrativ-teritoriale au deja finalizate Monografiile, precum și toate cartierele municipiului);
- postarea pe același site a Volumelor de Studii și Comunicări din Banat-Crișana „Administrație Românească Arădeană” (12 volume până în prezent,

- însușind peste 7.000 de pagini), volume indexate în Bibliografia Istorică a României și citate de către cercetători;
- postarea on line a „Analelor Aradului” (două reviste, până în prezent, însușind 1.400 de pagini);
  - continuarea seriei editoriale „Slaviciana – serie nouă”, în care au apărut volumele de studii din Banat-Crișana;
  - continuarea și extinderea parteneriatelor cu instituțiile de învățământ preșcolar, primar, gimnazial, liceal și universitar din municipiu și din județ;
  - creșterea numărului de apariții editoriale patronate de Biblioteca Județeană Arad și găzduirea de lansări de carte în spațiile instituției;
  - amenajarea unei cafenele literare în curtea sediului central;
  - transmiterea frecventă de comunicate de presă, legate de manifestările Bibliotecii Județene;
  - găzduirea de serate literare, întâlniri cu scriitori etc.;
  - organizarea de lansări de carte, astfel încât Biblioteca Județeană să devină locul predilect al oamenilor de cultură și de știință din municipiu și județ pentru astfel de evenimente de maximă vizibilitate;
  - amenajarea unei expoziții itinerante „Centenar 1918-2018” care să fie deplasată prin județ, astfel încât până în decembrie 2018 să fie acoperite toate localitățile. La vernisarea fiecărei expoziții, câțiva istorici arădeni le vor prezenta elevilor și tuturor celor prezenți câteva momente legate de rolul Aradului la Marea Unire și referitoare la participarea unor oameni din partea locului la Alba Iulia;

4. Propuneri pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari (studii de consum, cercetări, alte surse de informare)

Pentru a determina cât mai bine profilul beneficiarului actual al consumatorului de cultură, care face obiectul acțiunilor inițiate de către Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” Arad, am pornit de la trei studii sociologice și de impact realizate în ultima perioadă în municipiul și județul Arad: cercetarea sociologică desfășurată în anul 2009 împreună cu Facultatea de Sociologie din Timișoara (conf. univ. dr. Bogdan Nadolu) pe 780 de subiecți, în vederea elaborării Strategiei Culturale a Județului Arad pentru perioada 2010-2014 (coordonator proiect: prof.univ.dr. Corina Răceanu, Institutul Intercultural Timișoara); studiul de impact efectuat prin chestionarea a 182 de repondenți în vederea elaborării Strategiei Culturale a Județului Arad pentru perioada 2015-2020 și, în final, sondajul coordonat de către prof. univ. dr. Adrian Hatos în anul 2015, intitulat „Practicile culturale ale arădenilor”, în vederea elaborării Strategiei Culturale a Municipiului Arad pentru perioada 2015-2025 (569 subiecți).

Analizând profilul beneficiarului actual, constatăm că un procent de 50,55% dintre consumatorii de cultură sunt femei, iar 49,45% bărbați (CCJA 2015-2020). În ceea ce privește apartenența etnică, 95,05% se declară români, în vreme ce 4,95% se declară maghiari, slovaci, sârbi, romi sau de altă naționalitate. Referitor la mediul de habitat, 55,49% provin din mediul urban – mai predilect pentru consumul cultural – în vreme ce 44,51% trăiesc în mediul rural. Pe categorii de vârste, 35,71% sunt cuprinși între 15-25 de ani, 37,91% provin din categoria 25-45 de ani, în vreme ce 18,12% sunt cuprinși între 45 și 65 de ani. Ca nivel de instruire, 50,55% dintre consumatorii culturali declară că au studii superioare, 33,52% au studii medii, iar ceilalți dispun de studii

profesionale sau elementare. Cât privește ocupația, 51,65% dintre repondenți declară că sunt salariați, 28,57% elevi sau studenți, ceilalți fiind pensionari etc.

În ceea ce privește consumul de carte (CCJA 2009; CCJA 2015-2020), datele statistice ne indică faptul că jumătate dintre repondenți declară că nu au citit nici o carte în intervalul de timp supus studiului, 27,4% declară că au citit între una și trei cărți, iar ceilalți (22,4%) declară că au citit mai mult. Pe genuri de carte, 52% citesc literatură, 26% cărți de specialitate, 11% cărți de dezvoltare personală (inclusiv religioase), iar 11% declară că citesc alte tipuri de cărți.

Interpretând datele prezentate de cercetările sociologice, studiile și sondajele realizate în ultimii ani, putem identifica mai multe caracteristici referitoare la profilul beneficiarului de produs cultural oferit de către Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” Arad sau de către actorii culturali parteneri în proiectele și programele derulate. Astfel, putem constata faptul că jumătate dintre arădeni își petrec timpul liber acasă, la televizor, iar un sfert – îndeosebi tinerii și persoanele educate – preferă să navigheze pe Internet. Pe de altă parte, practicile culturale ale arădenilor sunt puternic influențate de vârstă, de nivelul de instrucție, de tradiție și de habitat. Poezia, pictura și fotografia artistică reprezintă categoriile culturale pe care 30% dintre arădeni le-au practicat cel puțin o dată, iar 21% au declarat că au deprinderea de a colecționa obiecte artizanale vechi, produse manufacturate, cărți vechi, obiecte de colecție și de patrimoniu. De asemenea, un procent semnificativ dintre arădeni au acces la Internet, la canalele TV și o treime dintre cei chestionați declară că dispun de o tabletă sau de un telefon performant. Comparând opțiunile de informare ale arădenilor conform principalelor categorii de vârstă, constatăm că procentul vârstnicilor care preferă să se informeze prin surse „print” (cărți, reviste, broșuri, ziare etc.) tinde să se egalizeze cu procentul tinerilor care preferă sursele on line (aproximativ: 30-30%). „Cheia” majorității se găsește în disponibilitatea generației de mijloc de a opta înspre una, sau alta dintre cele două modalități de informare.

Pornind de aici, constatăm că oferta clasică de carte tipărită a Bibliotecii Județene „Alexandru D. Xenopol” Arad trebuie să fie însoțită și de lărgirea ofertei digitale, atât în ceea ce privește cartea, cât și periodicele, broșurile, bibliografiile generale sau particulare existente etc. „Caietul cititorului” reprezintă o altă sursă pentru o mai bună cunoaștere a categoriilor de beneficiari, după cum „Cartea impresiilor” poate conduce la un feed-back cât se poate de util în urma vernisării expozițiilor organizate de către Biblioteca Județeană Arad. O altă metodă utilă pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari ține de colaborarea cu Direcția Județeană de Statistică și cu Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România. Nu în ultimul rând, discuțiile purtate pe site-ul Bibliotecii Județene (forum) sau de pe pagina de Facebook pot conduce la îmbunătățirea cunoașterii publicului beneficiar.

5. Grupurile-țintă ale activităților Bibliotecii pe termen scurt/mediu

Pe termen scurt, grupurile țintă vizate de către Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” Arad sunt liceenii, studenții, masteranzii, doctoranzii, cercetătorii, adulții, precum și persoanele aflate în dificultate (de orice fel) în întâmpinarea cărora venim cu proiecte speciale. Fiecărui grup țintă îi propunem programe și proiecte complementare diversificate, precum și alte facilități, astfel încât Biblioteca Județeană să devină pentru cât mai mulți beneficiari o opțiune deosebit de atractivă. Cercetătorii, universitarii și monografii vor reprezenta un grup țintă care se va găsi în centrul preocupărilor

noastre, deoarece marea sărbătoare a Centenarului Marii Uniri se va petrece în interiorul acestui mandat, iar Sala de Lectură le va deschide porțile. În acest sens ne gândim să deschidem Sala de Lectură și sâmbăta, urmând ca în viitorul apropiat să analizăm și perspectiva funcționării și în zilele de duminică. Colectivele monografice nu vor activa doar la sediul central al Bibliotecii Județene, ci și la bibliotecile din orașele și comunele județului.

Pe termen lung, îi vizăm pe preșcolari și pe școlari, cărora le propunem programe și proiecte specifice, realizate în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean. Unul dintre proiectele care vor focaliza aceste grupuri țintă îl reprezintă punerea în aplicare a parteneriatului cu Inspectoratul Școlar Județean pentru predarea elementelor de istorie și de identitate locală la orele de curs.

6. Profilul beneficiarului actual

Beneficiarul actual tinde să consume atât oferta clasică, de lectură, a Bibliotecii Județene, dar nu exclude nici ofertele complementare puse la dispoziția sa (biblio-internet, info-biblioteca, vizite virtuale, programe și proiecte culturale, expoziții, seri de cântece și recitări etc. Preferă să consume un produs cultural de calitate, dus în proximitatea sa. Din acest motiv, manifestările complementare propuse la filialele din orașele arădene (Pâncota, Șiria etc.) s-au bucurat de un așa de mare succes. Scăderea ponderată a interesului pentru lectura pe suport clasic este suplinită, totuși, de apetitul tot mai mare față de variantele digitale. Eșantionarea beneficiarilor în funcție de profesie, vârstă, interes, hobby etc. și venirea în întâmpinarea lor cu oferte specifice reprezintă o măsură care poate conduce la rezultate deosebite.

B. Analiza activității Bibliotecii și propuneri privind îmbunătățirea acesteia

Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” Arad și-a atins în mare parte obiectivele care au vizat buna funcționare a instituției, bucurându-se, totodată, de sprijinul oferit de către ordonatorul principal de credite, respectiv Consiliul Județean Arad. În anul 2016 autoritatea județeană a alocat suma de 500.000 lei pentru achiziție de carte, patrimoniul Bibliotecii Județene crescând cu un număr de 17.810 documente de bibliotecă. Tot pe parcursul anului trecut a fost achiziționat un server pentru sporirea randamentului de lucru cu sistemul integrat TINREAD și pentru digitalizarea, conservarea și prezentarea periodicelor din colecția Bibliotecii.

1. Analiza programelor și proiectelor Bibliotecii

Cele 11 programe anuale, care însumează în jur de 42 de proiecte, au condus la evidențierea unui număr de 122.000 de tranzacții de împrumut documente de bibliotecă, la 45.000 de vizite utilizatori pentru tranzacții de împrumut și la 329.190 de beneficiari de alte servicii decât cele legate de împrumutul de carte (acțiuni, expoziții etc.). Comparând aceste cifre statistice raportate pentru anul 2016, cu cele înregistrate în anul 2015, constatăm o creștere a numărului de beneficiari de servicii complementare, altele decât împrumutul de carte, pe parcursul anului 2015 fiind estimat un număr de 273.088 de utilizatori. În schimb, a scăzut numărul de utilizatori pentru tranzacțiile de împrumut (56.589 în anul 2015, respectiv 44.560 în

anul 2016), precum și numărul de tranzacții de împrumut documente de bibliotecă (122.011 în anul 2015, față de 121.992 raportate pentru anul 2016).

2. Concluzii

Analizând datele statistice rezultate în urma implementării programelor și proiectelor Bibliotecii Județene „Alexandru D. Xenopol” Arad, constatăm o ușoară deplasare a interesului beneficiarilor serviciilor oferite de instituție, dinspre clasicul împrumut de carte, înspre serviciile cultural complementare, inclusiv către zona on line. Este un trend general, care se manifestă cotidian, inclusiv în ceea ce privește presa tipărită. Cu toate acestea, noile achiziții de carte ar trebui să conducă la echilibrarea scăderii numărului tranzacțiilor de împrumut, iar această echilibrare poate veni și de la creșterea numărului de utilizatori. Oferirea de servicii de nișă (seturi de documente de bibliotecă pregătite pentru un grup țintă, cum ar fi cercetătorii pentru Centenarul Marii Uniri, sau cei care lucrează la elaborarea Monografiilor de localități) ar putea reprezenta o soluție binevenită, la fel cum ar putea deveni și oferirea de pachete de studiu (print și digitale) pentru elevii și studenții care pregătesc examenele de bacalaureat sau de licență.

2.1. Reformularea mesajului, după caz

Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” Arad are, ca mesaj principal, deviza „Informația în mâinile tale”. Alte mesaje utilizate până în prezent se referă la funcția de informare a acestei instituții („Biblioteca – mereu mai aproape de tine”) sau de formare („Biblioteca - o șansă în plus”, sau „Ne jucăm și învățăm” – în cazul programului Ludoteca). Considerăm că toate mesajele de până acum sunt bune și pot să fie utilizate în continuare, la care mai adăugăm mesajul „Aradul – capitala politică a românilor transilvăneni”, mesaj care satisface dorința tuturor românilor din regiune de a impune Aradul la locul istoric pe care îl merită în ceea ce privește pregătirea marelui moment istoric național de la 1 Decembrie 1918. Altfel spus, ca procedură de marketing propunem utilizarea mai multor mesaje, mai ales la programele culturale destinate publicului larg.

2.2. Descrierea principalelor direcții pentru îndeplinirea misiunii

Impunerea Bibliotecii Județene „Alexandru D. Xenopol” Arad ca unul dintre cele mai importante centre de cultură din municipiul și județul Arad reprezintă un deziderat perfect realizabil. Pentru atingerea lui propunem mai multe direcții de acțiune:

- impunerea Bibliotecii Județene „Alexandru D. Xenopol” Arad ca un punct de referință pe harta turismului didactic municipal, județean, regional și internațional, prin organizarea de expoziții atractive, multimedia, în funcție de solicitările potențialilor beneficiari;
- cooperarea mai strânsă cu toate instituțiile de cultură din municipiu și din județ;

- organizarea de sesiuni științifice naționale și internaționale, prin care să punem în valoare atât patrimoniul Bibliotecii Județene „Alexandru D. Xenopol” Arad, cât și ținuta profesională, științifică a angajaților și colaboratorilor;
- creșterea numărului de angajați, cât mai aproape de normativele în vigoare;
- externalizarea unor servicii care încă nu funcționează corespunzător la nivelul instituției sau care încarcă, nejustificat, volumul de muncă al angajaților;
- diversificarea și îmbunătățirea serviciilor pe care le oferim beneficiarilor;
- completarea colecțiilor bibliotecii;
- continuarea procesului de digitizare;
- îmbunătățirea site-ului instituției, inclusiv prin postarea de hărți digitale pe care să fie încărcate Monografiile de localitate, volumele de studii și comunicări, Analele Aradului etc.
- punerea în valoare a bibliotecilor orășenești și comunale prin constituirea de grupuri monografice care să studieze, săptămânal, documentele existente sau cele solicitate și puse la dispoziția acestora de către Biblioteca Județeană;
- întărirea colaborării cu Serviciul Județean Arad al Arhivelor Naționale, cu Arhivele Naționale Centrale, cu bibliotecile institutelor Academiei Române și cu bibliotecile marilor universități, pentru a conlucra în ceea ce privește completarea colecțiilor de documente digitizate etc.;

C. Analiza organizării Bibliotecii și propuneri de restructurare și/sau de reorganizare, după caz

1. Analiza reglementărilor interne ale Bibliotecii și a actelor normative incidente

Regulamentul de Organizare și Funcționare și Regulamentul de Ordine Interioară a Bibliotecii Județene „Alexandru D. Xenopol” Arad a fost elaborate în anul 2002, în baza Legii 334/Legea Bibliotecilor și a fost reaprobat în ședința Consiliului Județean din 28.02.2017, prin Hotărârea 62. Conducerea instituției este asigurată de către manager, care are calitatea de ordonator terțiar de credite. În activitatea sa managerul este asistat de un Consiliu de Administrație și de un Consiliu Științific, ambele cu rol consultativ.

2. Propuneri privind modificarea reglementărilor interne

Se impune modificarea Regulamentului de Ordine Interioară, a fișelor posturilor personalului Bibliotecii Județene, ținându-se cont de numărul personalului angajat, de procesul de evaluare/promovare a personalului și de necesitatea îndeplinirii contractului de management. De asemenea, în măsura completării posturilor vacante

și în măsura disponibilității autorității județene de a se schimba Organigrama și a se face noi angajări, componența Consiliului de Administrație se poate lărgi.

3. Analiza capacității instituționale din punctul de vedere al resursei umane proprii și/sau externalizate

Statul de funcții și Organigrama Bibliotecii Județene au fost aprobate prin Hotărârea nr.62/28.02.2017 a Consiliului Județean Arad, cuprinzând un număr de 38 de posturi. Dintre acestea, 35 de posturi sunt ocupate (unul fiind suspendat pentru îngrijire copil cu handicap, pe o perioadă de 3 ani), iar 3 posturi sunt vacante. În prezent se impune cu necesitate organizarea unui concurs de recrutare pentru completarea celor 3 posturi vacante. Până la completarea posturilor vacante, unele servicii deficitare se pot externaliza, pentru bunul mers al activității instituției.

4. Analiza capacității instituționale din punct de vedere al spațiilor și patrimoniului Bibliotecii, propuneri de îmbunătățire

În prezent, Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” Arad dispune de un sediu central și de 4 filiale de cartier. Sediul central este situat pe strada Gheorghe Popa de Teiuș, nr. 2-4 și cuprinde următoarele secții:

- secția „Colecții Speciale”, la parter, camera 5;
- secția „Împrumut carte pentru adulți”, la etajul I, camera 16;
- secția „Împrumut carte pentru copii”, la etajul I, camerele 14-15;
- secția „Artă și Multimedia”, la etajul I, camera 23;
- „Sala de lectură de carte și periodice”, la etajul I, camera 28.

Filialele de cartier sunt situate în:

- cartierul Aurel Vlaicu, bl. Z17, parter;
- cartierul Micălaca, bl. 246, parter;
- cartierul Aradul Nou, Calea Timișorii, nr.58;
- cartierul Sânicolaul Mic, strada Steagului, nr.2.

Pe lângă filialele de cartier existente, se impune deschiderea unei noi filiale în cartierul Grădiște, acest lucru putând fi realizat în colaborare cu autoritățile publice locale, respectiv Primăria Municipiului.

Se impun, de asemenea, reparații capitale în ceea ce privește modernizarea instalației de încălzire și a rețelei de apă din subsolul clădirii sediului central, astfel încât spațiile de depozit să nu mai prezinte un pericol pentru fondul de carte și să sporească confortul angajaților și al beneficiarilor. Reparații curente sunt necesare pe holurile de la primul etaj, în sălile de Împrumut Adulți, inclusiv în ceea ce privește recondiționarea ferestrelor și a pardoselei. O altă investiție necesară ține de amenajarea unei cafenele literare în curtea imobilului care găzduiește sediul central, un loc de întâlnire pentru scriitorii și oamenii de cultură arădeni, unde s-ar putea organiza lansări de carte și alte evenimente culturale în perioada estivală.

5. *Viziunea proprie asupra utilizării instituției delegării, ca modalitate legală de asigurare a continuității procesului managerial*

Pe durata concediilor legale, a delegărilor în țară sau în străinătate ale directorului Bibliotecii Județene Arad etc. directorul adjunct va îndeplini toate sarcinile privind conducerea instituției. Consiliul de Administrație se va întruni ori de câte ori este nevoie, dar cel puțin o dată pe lună, iar Consiliul Științific va avea întruniri trimestriale.

D. Analiza situației economico-financiare a Bibliotecii

Analiza financiară, pe baza datelor cuprinse în caietul de obiective

1. *Analiza datelor de buget din caietul de obiective, după caz, completate cu informații solicitate/obținute de la instituție*

Nr.crt.	Denumire program	Program aprobat lei	Program realizat lei
1.	Reparații curente grup sanitar demisol și hol, reparații toaletă public parter	80.000	79.999,05
2.	Umidificatoare 6 buc. și termohigrografe 5 buc. (pentru Sala de Lectură și depozitul secției Colecții Speciale)	15.000	13.402,29
3.	Recondiționare carte veche la Sala de Lectură	14.400	14.400,00
4.	Digitizare ziare arădene în limba maghiară	182.950	181.354,39
5.	Acțiuni conform programului minimal	146.050	136.809,94

1.1. *Bugetul de venituri (subvenții/alocații, surse atrase/venituri proprii)*

Total venituri 2016 - 2.639.265,17 lei

Credite alocate de CJA - 2.506.224,36 lei

- cheltuieli de personal 1.205.610,00 lei

- cheltuieli materiale 1.284.616,36 lei

- cheltuieli de capital 15.998,00 lei

Total donații 2016 - 133.040,81 lei

- carte din rabat 75.529,18 lei

- carte 1.369 u.b. 19.982,19 lei

- carte premieri acțiuni cultură 5.386,89 lei

- donație telefoane mobile 1.587,76 lei
- donație fierbător 99,00 lei

1.2. Bugetul de cheltuieli (personal, bunuri și servicii, din care: cheltuieli de întreținere, colaboratori, cheltuieli de capital)

Total cheltuieli bugetare 2016	2.506.224,36 lei
- Cheltuieli personal	1.205.610,00 lei
- Cheltuieli materiale, bunuri și servicii	1.284.616,36 lei
-fond carte	500.000,00 lei
-obiecte de inventar	39.222,89 lei
-reparații curente	79.999,05 lei
-recondiționare carte veche S.L.	14.400,00 lei
-digitizare ziare arădene	181.354,39 lei
-acțiuni de cultură	136.830,09 lei
-cheltuieli de întreținere	332.830,09 lei
-cheltuieli de capital	15.998,00 lei

2. Analiza comparativă a cheltuielilor (estimate și, după caz, realizate) în perioada/perioadele indicată/indicate în caietul de obiective, după caz, completate cu informații solicitate/obținute de la instituție

Nr. crt.	Acțiuni culturale, tipărituri, materiale publicitare	Aprobat	Realizat
1	Festivalul filmului de foarte scurt metraj Très Courts	1.600,00	1.350,00
2	Tabăra de ilustrație carte Bata	17.000,00	16.975,27
3	Orașe și biblioteci înfrățite Arad-Pecs	1.150,00	1.112,95
4	Orașe înfrățite, transport, cazare, masă, diurne	5.430,00	5.067,23
5	Festivalul Internațional Story Telling	5.000,00	2.500,00
6	Biblioteca de Teatru Nou	3.900,00	-